

آقای رئیس و مقامات محترم عالی رتبه

از فرصتی که برای سخن گفتن در این نشست در اختیارم قرار داده‌اید، سپاسگزارم. نام من نگینه یاری است و به عنوان بنیانگذار و رئیس عمومی شبکه دریچه امید خدمت می‌نمایم؛ این یک شبکه‌ای از سازمان‌های تحت رهبری زنان است که در 26 ولایت افغانستان فعالیت دارد.

من از یکی از دورافتاده‌ترین ولایات افغانستان هستم؛ جایی که دسترسی به آموزش، روزگاری صرفاً یک آرزوی دور به شمار میرفت. با این حال، در دو دهه گذشته توانستم به مکتب بروم، پوهنتون را به پایان برسانم و رهبری ابتکارات ملی را برعهده بگیرم؛ آن هم با یک هدف واحد: سهم‌گیری در ساختن یک آینده روشن‌تر برای کشورم.

با وجود داشتن همان ظرفیت و توانایی، میلیون‌ها زن و دختر افغان امروزه تحت حاکمیت طالبان از حقوق انسانی خود محروم شده‌اند.

امروز روز جهانی حقوق بشر است. این در حالیست که در افغانستان وضعیت حقوق بشر همچنان در حال وخیم‌تر شدن است، و گزارش‌های سازمان ملل از اعدام در ملاء عام¹، مجازات‌های بدنی²، شکنجه³، هدف‌گیری اقلیت‌های قومی و مذهبی⁴ و محدود شدن فضای مدنی⁵، در کنار نقض‌های فراوان دیگر حکایت دارد. تقریباً همه حقوق زنان افغان از جمله حق آموزش، حق کار و حق مشارکت در زندگی عمومی و سیاسی به تدریج از بین رفته است. آن‌ها به دریافت کنندگان کمک تبدیل شده‌اند، نه معماران زندگی خود. و اکنون حتی دسترسی آن‌ها به کمک‌های بشردوستانه نیز در معرض تهدید قرار دارد.

سخنان من امروز بر یک موضوع متمرکز خواهد بود: محدودیت‌های طالبان بر زنان فعال در امور بشردوستانه. از میان 135 فرمانی که طالبان علیه زنان و دختران⁶ صادر کرده‌اند، محدودیت‌های فزاینده بر کارکنان کمک رسانی، تأثیر ویرانگری بر زندگی زنان و دختران برجای گذاشته است.

در ماه دسامبر 2021، طالبان رفت و آمد زنان، از جمله رفتن به مراکز صحتی و ارائه کمک‌های بشردوستانه⁷ را بدون محرم⁸ ممنوع کردند. در دسامبر 2022، طالبان به سازمان‌های ملی و بین‌المللی غیر دولتی دستور دادند که وظیفه همه زنان افغان شاغل⁹ را تعلیق کنند. در اپریل 2023، طالبان کار زنان افغان در سازمان ملل¹⁰ را نیز ممنوع کردند. در دسامبر 2024، تحصیل زنان در رشته‌های علوم صحتی¹¹ ممنوع شد. در سپتمبر، ورود کارکنان زن افغان به کمپلکس‌های سازمان ملل¹² ممنوع گردید. و در نومبر، طالبان خواستند که تمامی زنان از مرخصان گرفته تا همه کارکنان، از صفا کاران تا جراحان برای ورود به مراکز صحتی در هرات¹³ باید برقه بپوشند.

پیش از این جلسه، شبکه دریچه امید با 256 زن از سراسر افغانستان مصاحبه کرد. آنچه امروز با شما در میان می‌گذارم، صرفاً نظر شخصی من نیست، بلکه صدای آنهاست. درد آنهاست. حقیقت آنهاست.

زنانی که با آن‌ها مصاحبه کردیم، کاملاً واضح گفتند: این محدودیت‌های سخت‌گیرانه که بر تمامی زنان شاغل افغان تحمیل شده است، آینده عملیات بشردوستانه در سراسر افغانستان را در معرض خطر قرار می‌دهد.

عالی‌مقامان، اجازه دهید این موضوع را به گونه روشن توضیح دهم. در کشوری که 22.9 میلیون افغان به کمک‌های بشردوستانه¹⁴ نیاز دارند، که از این میان 5.7 میلیون زن¹⁵ هستند، و تنها 37 فیصد از بودجه مورد نیاز برای ارائه این کمک‌ها در دسترس است¹⁶، محدودیت‌ها بر زنان فعال در امور کمک‌رسانی معنایی جز این ندارد: میلیون‌ها زن و دختری که به این خدمات وابسته‌اند، در معرض خطرات بیشتری، از جمله تهدید جانی، قرار خواهند گرفت. آن‌ها دسترسی به خدمات صحتی حیاتی¹⁷ را از دست خواهند داد، در معرض سوء تغذیه¹⁸ بیشتری قرار خواهند گرفت و میزان خشونت مبتنی بر جنسیت¹⁹ و ازدواج‌های اجباری²⁰ در میان آن‌ها افزایش خواهد یافت.

محدودیت‌های متغیر طالبان حاکمیت قانون را تضعیف کرده و نقض حقوق بشر را به عنوان رویه عادی در اداره کشور جا می‌اندازد. این سیاست‌ها صرفاً زنان را محدود نمی‌کنند؛ بلکه حقوق انسانی آن‌ها را نقض کرده، جان‌ها را به خطر می‌اندازند و ثبات طولانی مدت افغانستان را تهدید می‌کنند.

در ولایت جوزجان، یک زن فعال در امور کمک‌رسانی به ما گفت که تحقیر عمومی و حملات فیزیکی توسط مأمورین امر بالمعروف و نهی عن المنکر او را بسیار خسته کرده و توانایی‌اش برای ادامه کار را تضعیف کرده است.

در ولایت پکتیا، به دلیل نبود کارکنان زن کمک‌رسان و حضور محدود نرس‌های طبقه انانث به علت سیاست داشتن محرم، زنان نمیتوانند نگرانی‌های خود را با فکر راحت با کارکنان، فعالان کمک‌رسان یا داکتران مرد مطرح کنند. این امر به این معناست که حتی وقتی کمک‌ها "در دسترس" هم باشند، آنها نمی‌توانند حمایت مناسب دریافت نمایند.

در ولایت میدان وردک، با نبود کارکنان زن کمک رسان، طالبان پروسه ثبت بایومتریک برای زنان دریافت کننده کمک ها را حذف کرده‌اند و زنان را از امکان ثبت نام یا دریافت کمک محروم کرده‌اند. که در نتیجه آن سیستمی به میان آمده است که در آن کمک‌ها توسط مردان، به مردان و برای مردان ارائه می‌شود.

در ولایت هرات، محدودیت‌های جدید که الزام می‌کند تمامی زنان برای ورود به مراکز صحتی²¹ برقه بیوشند، پیشاپیش موجب کاهش چشمگیر دسترسی به خدمات صحتی²² شده است.

امسال، از میان 2.6 میلیون نفری که به گونه اجباری از ایران و پاکستان²³ به افغانستان بازگردانده شدند، حداقل 70 فیصد آنان زنان و کودکان²⁴ بودند. پیش از این، بیش از 100 زن فعال کمک رسان برای حمایت از آن‌ها هنگام ورود به گذرگاه مرزی اسلام قلعه²⁵ حضور داشتند. اما اکنون، پس از ممنوعیت حضور زنان افغان در این محل²⁶، تنها کمتر از 10 نفر و آن هم فقط با رعایت کامل الزام برقه²⁷ اجازه کار را دارند²⁸. وضعیت به قدری شدید است که سازمان ملل مجبور شد به طور استثنایی، موقتاً عملیات کمک رسانی خود در اسلام قلعه را متوقف کند²⁹.

زنانی که با آن‌ها مصاحبه کردیم، توضیح دادند که چگونه حذف کارکنان زن سازمان ملل توسط طالبان، چالش‌های عملیاتی شدیدی ایجاد کرده است. نیازهای زنان نادیده گرفته شده است. میکانیزم های محرم رسیدگی به شکایات زنان از بین رفته‌اند. و از آنجا که زنان قادر نیستند نقض‌ها را به گونه ایمن به سایر کارکنان زن گزارش دهند، احتمال دارد سوء رفتار و انحراف کمک‌ها بدون بررسی باقی بماند.

کمک‌ها باید به تمامی افغان‌هایی که نیازمند هستند برسد. اما فعالان بشردوستانه مجبور به اتخاذ انتخاب‌های غیرممکن شده‌اند: یا فعالیت‌های خود را به گونه کامل متوقف کنند، یا بدون حضور زنان عمل نمایند، که هر دو گزینه پیامدهای غیرقابل تحملی به دنبال دارد.

عالی جنابان، اجازه دهید واضح بگویم: بحران حقوق بشر در افغانستان با بحران بشردوستانه گره خورده است و از هم جدا شدنی نیست. هیچ میزان کمک بشردوستانه نمی‌تواند نظام شدید تبعیض جنسیتی را که زنان و دختران هر روز تحت حاکمیت طالبان تجربه می‌کنند، رفع کند. تنها احترام به حقوق بشر، عدالت و پاسخگویی می‌تواند این وضعیت را تغییر دهد. اما اجازه دادن به طالبان که با قوانین تبعیض‌آمیز و اقدامات سرکوبگرانه شان نحوه عملکرد فعالان بشردوستانه از جمله سازمان ملل، سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی و دیگران را تعیین کند، نه تنها اصول بشردوستانه را تضعیف میکند، بلکه با تحکیم محرومیت زنان، به آسیب‌ها می‌افزاید. ارائه مؤثر و اصولی کمک‌های بشردوستانه بدون مشارکت زنان ممکن نیست.

در سال 2023، زمانی که طالبان زنان افغان را از کار کردن برای سازمان ملل منع کردند، شورای امنیت قطعنامه ای را برای محکومیت این ممنوعیت تصویب کرد³⁰. با این حال، اکنون که طالبان سیاست‌های آپارتاید جنسیتی خود را تشدید می‌کنند، این شورا تا حد زیادی سکوت کرده است. لازم است که شما به وضوح اعلام کنید که این ممنوعیت‌ها غیرقانونی، غیرقابل قبول و غیرقابل ادامه هستند.

بنابراین از شما می‌خواهم که اقدامات زیر را انجام دهید:

- مطالبه کنید که طالبان فوراً همه محدودیت‌ها بر حقوق زنان، از جمله توانایی آنان در مشارکت در ارائه کمک‌های بشردوستانه، را لغو کنند. کارکنان زن افغان باید اجازه داشته باشند که به گونه امن برای سازمان ملل، سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی و سازمان‌های محلی کار کنند. همه فعالان بشردوستانه، از جمله حامیان مالی، باید به طور مستمر اصول بشردوستانه را رعایت کنند. آنها نباید از سیاست‌هایی که زنان را حذف می‌کنند پیروی کنند. آنها نباید با تیم‌های تنها مردانه فعالیت کنند. آنها نباید هیچ گونه مداخله طالبان در استخدام، معاش یا انتخاب مستفید شونده‌گان کمک‌ها را بپذیرند. همه کارکنان زن افغان باید معاش خود را دریافت کنند.
- حمایت از مدافعان شجاع حقوق بشر زنان در افغانستان چه در داخل کشور و چه در تبعید باید در اولویت قرار گیرد. لازم است مسیرهای سریع و ایمن برای انتقال و حفاظت از کسانی که در معرض خطر هستند فراهم شود، تأمین بودجه پایدار و انعطاف پذیر برای سازمان‌های تحت رهبری زنان تضمین گردد و مشورت‌های معنادار و مؤثر با جامعه حقوق بشری افغانستان صورت گیرد.
- هرگاه طالبان حقوق بین‌الملل، از جمله حقوق بشری زنان، را نقض میکنند، باید با عواقب آن مواجه گردند. رهبران طالبان باید از طریق محکمه جزایی بین‌المللی (ICC) و محکمه بین‌المللی عدلی (ICJ) مورد پاسخگویی قرار گیرند و اطمینان حاصل شود که میکانیزم مستقل تحقیقاتی تازه ایجاد شده به طور کامل تمویل و تقویت گردد. چنان که زنان افغان خواستار آن بوده‌اند، آپارتاید جنسیتی باید به عنوان یک جرم بین‌المللی به رسمیت شناخته شود. بر رهبران طالبان که مسئول نقض‌های جدی علیه زنان و دختران افغان هستند، تحریم‌های هدفمند وضع گردد و هیچ گونه رفع تحریم یا معافیت سفر برای افرادی که در این تخطی‌ها دخیل‌اند اعطا نشود. همچنان نباید به طالبان کرسی در سازمان ملل یا هیچ مجمع بین‌المللی دیگر داده شود.
- نگاه به آینده و ماه مارچ: مأموریت کامل یوناما باید تمدید شود و اجرای مؤثر آن، به ویژه بندهایی که حمایت از حقوق زنان را تضمین می‌کنند، مورد تأکید قرار گیرد. همچنان لازم است یوناما به ارائه گزارش‌های منظم در مورد وضعیت زنان و دختران ادامه دهد.
- در نهایت، مطالبه شود که زنان افغان بتوانند به گونه معنی دار در تمامی بحث‌ها و تصمیم‌گیری‌ها درباره آینده کشورشان، از جمله در پروسه موسایک، مشارکت داشته باشند.

عالی جنابان: ما درخواست خیرات نمی‌کنیم. ما حقوق خود را مطالبه می‌کنیم. افغانستان تا زمانی که زنانش آزاد نباشند، آینده‌ای نخواهد داشت. از توجه شما سپاسگزاریم.

- ¹ OHCHR, “UN expert condemns latest execution in Afghanistan,” 22 October 2025, <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2025/10/un-expert-condemns-latest-execution-afghanistan>; OHCHR, “Afghanistan must immediately stop public executions and corporal punishment: UN experts,” 17 April 2025, <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2025/04/afghanistan-must-immediately-stop-public-executions-and-corporal-punishment>.
- ² “Access to justice and protection for women and girls and the impact of multiple and intersecting forms of discrimination - Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in Afghanistan, Richard Bennett,” ¶27, 56, 11 June 2025, A/HRC/59/25, <https://www.ohchr.org/sites/default/files/2025-06/a-hrc-59-25-auv-1-en.pdf>.
- ³ “Situation of human rights in Afghanistan - Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in Afghanistan, Richard Bennett,” ¶28, 68, 82-84, 20 February 2025, A/HRC/58/80, <https://www.ohchr.org/sites/default/files/2025-02/a-hrc-58-80-aev-1-en.pdf>.
- ⁴ “Situation of human rights in Afghanistan - Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in Afghanistan, Richard Bennett,” ¶44-53, 20 February 2025, A/HRC/58/80, <https://www.ohchr.org/sites/default/files/2025-02/a-hrc-58-80-aev-1-en.pdf>.
- ⁵ “The situation of human rights in Afghanistan - Report of the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights,” ¶28-33, 5 September 2025, A/HRC/60/23, <https://www.ohchr.org/sites/default/files/2025-09/a-hrc-60-23-auv-1-en.pdf>.
- ⁶ Femena, “Taliban-Imposed Edicts,” accessed 8 December 2025, <https://femena.net/2025/06/11/taliban-imposed-edicts-and-authors/>.
- ⁷ Femena, “Taliban-Imposed Edicts,” accessed 8 December 2025, <https://femena.net/2025/06/11/taliban-imposed-edicts-and-authors/>.
- ⁸ Zahra Nader and Nargis Amini, “The Taliban Are Harming Afghan Women’s Health,” 2 March 2022, <https://foreignpolicy.com/2022/03/02/the-taliban-are-harming-afghan-womens-health/>.
- ⁹ Al Jazeera, “No long-distance travel for women without male relative: Taliban,” 26 December 2021, <https://www.aljazeera.com/news/2021/12/26/afghanistan-long-distance-travel-women-without-male-escort-taliban>.
- ¹⁰ Al Jazeera, “Taliban orders NGOs to send women workers home,” 24 December 2022, <https://www.aljazeera.com/news/2022/12/24/taliban-bans-women-from-working-for-domestic-foreign-ngos>.
- ¹¹ UN News, “Taliban order bars Afghan women from working with UN,” 4 April 2023, <https://news.un.org/en/story/2023/04/1135357>.
- ¹² Human Rights Watch, “Afghanistan’s Taliban Ban Medical Training for Women,” 3 December 2024, <https://www.hrw.org/news/2024/12/03/afghanistans-taliban-ban-medical-training-women>.
- ¹³ Human Rights Watch, “Taliban’s Mandatory Burqa in Herat Assaults Women’s Autonomy,” 19 November 2025, <https://www.hrw.org/news/2025/11/19/talibans-mandatory-burqa-in-herat-assaults-womens-autonomy>.
- ¹⁴ OCHA, “Afghanistan Humanitarian Needs and Response Plan 2025,” December 2024, <https://www.unocha.org/publications/report/afghanistan/afghanistan-humanitarian-needs-and-response-plan-2025-december-2024>; OCHA estimates that 22 million people in Afghanistan will require assistance in 2026. “Global Humanitarian Overview 2026 - Afghanistan,” 8 December 2025, <https://humanitarianaction.info/document/global-humanitarian-overview-2026/article/afghanistan-4>.
- ¹⁵ OCHA, “Afghanistan Humanitarian Needs and Response Plan 2025,” p.16, December 2024, <https://www.unocha.org/publications/report/afghanistan/afghanistan-humanitarian-needs-and-response-plan-2025-december-2024>.
- ¹⁶ OCHA Financial Tracking Service, “Afghanistan Humanitarian Needs and Response Plan 2025,” accessed 9 December 2025, <https://fts.unocha.org/plans/1263/summary>.
- ¹⁷ Committee on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women, “Concluding observations on the fourth periodic report of Afghanistan,” ¶35-36, 10 July 2025, CEDAW/C/AFG/CO/4, <https://docs.un.org/en/CEDAW/C/AFG/CO/4>; Daa Hadid and Khwaga Ghani, “A midwife says of the aid cuts in Afghanistan: ‘No one prioritizes women’s lives’,” NPR, 31 March 2025, <https://www.npr.org/sections/goats-and-soda/2025/03/31/g-s1-56594/childbirth-usaid-afghanistan>;
- ¹⁸ OCHA, “Afghanistan Humanitarian Needs and Response Plan 2025 - Nutrition,” 14 January 2025, <https://humanitarianaction.info/plan/1263/article/nutrition-0>; Women-headed households are more susceptible than male-headed households to food insecurity given restrictions on women’s work and movement; they are also more likely to report economic shocks. OCHA, “Afghanistan Humanitarian Needs and Response Plan 2025 - Food Security and Agriculture (FSAC),” 14 January 2025, <https://humanitarianaction.info/plan/1263/article/food-security-and-agriculture-fsac-0>.
- ¹⁹ UN Women, “Afghanistan Gender Index 2024,” June 2025, pp. 56-58, <https://www.unwomen.org/sites/default/files/2025-06/gender-index-2024-afghanistan-en.pdf>.
- ²⁰ Fatima Jafari et. al., “The Impact of Afghanistan’s Policies on Early Child Marriage and Girl’s Education: Current Trends and Future Consequences,” Risk Management and Health Policy, 30 October 2025, <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC12583558/>; See also UN Women, “Afghanistan Gender Index 2024,” June 2025, pp. 25-26 [noting a specific increase in percentage of women-headed households arranging child marriage for daughters given escalating economic and protection needs], <https://www.unwomen.org/sites/default/files/2025-06/gender-index-2024-afghanistan-en.pdf>.
- ²¹ Firuza Azizi, “Taliban Bars Women Without A Burqa From Entering Hospitals in Afghanistan,” Radio Free Europe/Radio Liberty, 11 November 2025, <https://www.rferl.org/a/afghanistan-taliban-herat-women-burqa/33587547.html>.
- ²² MSF, “New restrictions limit access to care for women in Herat,” 10 November 2025, <https://www.msf.org/new-restrictions-limit-access-care-women-herat>.
- ²³ UNHCR, “Afghanistan Situation,” accessed 4 December 2025, <https://data.unhcr.org/en/situations/afghanistan>.
- ²⁴ UNCHR, “Iran-Afghanistan Returns Emergency Response #26,” 3 December 2025, <https://data.unhcr.org/en/documents/details/119948>; UNHCR, “Afghanistan Situation: Afghan Returns from Iran and Pakistan Emergency Update #14,” 29 October 2025, <https://data.unhcr.org/en/documents/details/119371>. OCHA estimates that women and

children comprise 60% of all returns. Security Council briefing on the humanitarian situation in Afghanistan by Tom Fletcher, Under-Secretary-General for Humanitarian Affairs and Emergency Relief Coordinator, 10 December 2025,

<https://www.unocha.org/publications/report/afghanistan/security-council-briefing-humanitarian-situation-afghanistan-tom-fletcher-under-secretary-general-humanitarian-affairs-and-emergency-relief-coordinator>.

²⁵ Hannah Lucinda Smith, “Taliban edict on female staff pushes Afghan women deeper into the shadows,” The Observer, 15 November 2025, <https://observer.co.uk/news/international/article/taliban-edict-on-female-aid-staff-pushes-afghan-women-deeper-into-the-shadows>.

²⁶ Fidel Rahmati, “UN Halts Operations at Islam Qala Border After Afghan Women Staff Barred from Work,” Khaama Press News Agency, 5 November 2025, <https://www.khaama.com/un-halts-operations-at-islam-qala-border-after-afghan-women-staff-barred-from-work/>

²⁷ Hannah Lucinda Smith, “Taliban edict on female staff pushes Afghan women deeper into the shadows,” The Observer, 15 November 2025, <https://observer.co.uk/news/international/article/taliban-edict-on-female-aid-staff-pushes-afghan-women-deeper-into-the-shadows>; MSF, “New restrictions limit access to care for women in Herat,” 10 November 2025, <https://www.msf.org/new-restrictions-limit-access-care-women-herat>.

²⁸ MSF, “New restrictions limit access to care for women in Herat,” 10 November 2025, <https://www.msf.org/new-restrictions-limit-access-care-women-herat>.

²⁹ MSF, “New restrictions limit access to care for women in Herat,” 10 November 2025, <https://www.msf.org/new-restrictions-limit-access-care-women-herat>.

³⁰ Security Council Resolution 2681 (2023), [undocs.org/s/res/2681\(2023\)](https://undocs.org/s/res/2681(2023)).